

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.67.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 14969 Pani Posłanki Moniki Rosy, w sprawie konieczności podjęcia działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie ograniczenia nadmiernego korzystania przez niemowlęta i małe dzieci z urządzeń ekranowych oraz wsparcia rodziców i opiekunów w tym zakresie, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Odnośnie do pytania dotyczącego analiz prowadzonych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej należy wskazać, że problematyka dobrostanu małych dzieci oraz jakości praktyk opiekuńczych w rodzinach jest elementem szerszych prac prowadzonych w ramach polityki rodzinnej i rozwoju systemu usług społecznych. W kontekście systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – obejmującego żłobki, kluby dziecięce oraz dziennych opiekunów – kwestie zapewnienia warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dzieci stanowią jeden z podstawowych standardów funkcjonowania tych instytucji. Obowiązujące obecnie przepisy kładą nacisk na zapewnienie dzieciom opieki w warunkach zbliżonych do domowych, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz znaczenia bezpośrednich relacji z opiekunem.

W praktyce funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 zasadą jest organizowanie czasu dziecka w oparciu o aktywności ruchowe, zabawę, kontakt z rówieśnikami i opiekunem oraz stymulowanie rozwoju poznawczego i emocjonalnego bez wykorzystania urządzeń ekranowych. Placówki te mogą stanowić również ważny kanał przekazywania rodzicom rzetelnej wiedzy na temat potrzeb rozwojowych najmłodszych dzieci, w tym zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na media cyfrowe.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analizowana jest kwestia dostępu małych dzieci do urządzeń mobilnych w Polsce. Badania wskazują, że nadmierna ekspozycja na ekrany w pierwszych dwóch latach życia może prowadzić do trwałych zmian rozwojowych w mózgu. To okres szczególnie wrażliwy, gdy intensywnie kształtują się połączenia nerwowe odpowiedzialne za myślenie, regulację emocji i kompetencje społeczne. Dzieci, które w wieku 1–2 lat spędzały dużo czasu przed ekranem, w późniejszych latach częściej wykazywały trudności poznawcze i objawy lękowe. Negatywny wpływ był słabszy u dzieci, którym rodzice często czytali książki i aktywnie spędzali z nimi czas.

W ostatnich latach obserwuje się rosnącą skalę korzystania przez niemowlęta i małe dzieci ze smartfonów oraz tabletów. Urządzenia te bywają wykorzystywane przez rodziców jako sposób na uspokojenie dziecka, zajęcie go w czasie podróży czy codziennych obowiązków. Choć może to doraźnie odciążać opiekunów, liczne badania naukowe wskazują, że zbyt wczesna i nadmierna ekspozycja na ekrany negatywnie oddziałuje na rozwój dziecka.

Zgodnie z rekomendacjami Amerykańskiej Akademii Pediatrii (AAP) dzieci poniżej 2 roku życia nie powinny korzystać z urządzeń mobilnych ani oglądać telewizji, natomiast w wieku 2–5 lat czas, który spędzają przed ekranem winien być ograniczony do maksymalnie jednej

godziny dziennie spędzanej przy aktywnym udziale dorosłego. Wskazywane zagrożenia obejmują m.in. zwiększone ryzyko otyłości, problemy ze snem, trudności z koncentracją, opóźnienia w rozwoju językowym i społeczno-emocjonalnym oraz nasilenie zachowań impulsywnych i agresywnych.

Naukowcy prowadzący badania nad rozwojem mózgu podkreślają, że noworodki i niemowlęta są biologicznie ukierunkowane na kontakt społeczny – preferują twarze i ludzki głos. Bezpośrednia interakcja „twarzą w twarz”, zabawy i kontakt werbalny aktywizują obszary mózgu odpowiedzialne za planowanie działań i kontrolę emocji. Ograniczenie takich doświadczeń na rzecz biernego kontaktu z ekranem może negatywnie wpływać na rozwój kompetencji społecznych i zdolności do samoregulacji.

W żłobkach i innych formach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 opiekunowie coraz częściej stwierdzają u dzieci nadmiernie korzystających z urządzeń mobilnych trudności adaptacyjne, mniejszą gotowość do swobodnej zabawy, krótszy czas koncentracji oraz uzależnienie od dostępu do ekranów. Potwierdza to potrzebę podjęcia działań edukacyjnych skierowanych do rodziców i opiekunów.

Należy podkreślić, że we współczesnych realiach całkowite wyeliminowanie technologii z życia dziecka na późniejszych etapach jego rozwoju nie jest możliwe ani zasadne. Kluczowe jest jednak, aby w pierwszych latach życia urządzenia cyfrowe nie zastępowały dziecku relacji z dorosłym. Jeżeli korzysta ono z mediów elektronicznych, powinno się to odbywać okazjonalnie, w sposób kontrolowany i przy aktywnym udziale opiekuna – poprzez wspólne komentowanie oglądanych treści i rozmowę.

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podziela przekonanie, że działania prewencyjne podejmowane na najwcześniejszym etapie życia dziecka mają kluczowe znaczenie dla jego dalszego funkcjonowania edukacyjnego i społecznego, a w konsekwencji dla ograniczenia przyszłych obciążeń systemu wsparcia społecznego. Zagadnienie to będzie uwzględniane przy rozwijaniu i wprowadzaniu kolejnych instrumentów polityki rodzinnej oraz systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Informuję, że w Resorcie, mając na uwadze potrzebę wprowadzenia kompleksowych zmian o charakterze ustawowym, przygotowano projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Projekt nowelizacji uzyskał 23 grudnia 2025 r. wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów (UD354). W jego ramach zmianie ma ulec przepis art. 52 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.), wprowadzający delegację dla ministra właściwego do spraw rodziny do określenia rozporządzenia wskazującego liczbę godzin i zakres programowy szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Zgodnie z założeniami przygotowane zostanie nowe rozporządzenie, które obejmie zagadnienia dotyczące nadmiernego korzystania przez niemowlęta i małe dzieci z urządzeń ekranowych wraz z informacjami o dostępnym dla rodziców i opiekunów wsparciu w tym zakresie.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej minister właściwy do spraw rodziny określa w drodze rozporządzenia liczbę godzin i zakres programowy szkoleń dla asystentów rodziny oraz kwalifikacje osób, które mogą szkolenia prowadzić, uwzględniając zapewnienie odpowiedniego poziomu wykonywania zadań przez asystenta rodziny. Wskazane kwestie określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny. Mając na uwadze okres obowiązywania rozporządzenia, rozważona zostanie możliwość jego zmiany,

z uwzględnieniem w programie szkoleń dla asystentów rodziny dodatkowych zagadnień dotyczących nadmiernego korzystania przez niemowlęta i małe dzieci z urządzeń ekranowych, skutków tego stanu rzeczy oraz informacji o dostępnym wsparciu dla rodziców i opiekunów w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/